

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 793
din 02.12.2008**

Dosar nr.: 47/2008

Petiția nr.: 1579/22.01.2008

Petent: G I

Obiect: Petentul sesizează aspectele discriminatorii din articolul "Ce să sărbătorim ?", publicat în săptămânalul *Europai Ido*, având ca autor pe domnul K S

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

I.1.1. G I

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului.

I.1.1 K S

I.1.2 Europai Ido-Director Simona Ildico, Loc. Sf. Gheorghe, str. Daliei, nr. 2, bl. 44, sc. C, ap. 1, Județul Covasna

II. Obiectul sesizării

2.1 Petentul sesizează aspectele discriminatorii din articolul "Ce să sărbătorim ?", publicat în săptămânalul *Europai Ido*, având ca autor pe domnul K S

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3.1. Prin petiția nr. 1579/22.01.2008, se supune atenției Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, un articol publicat în săptămânalul *Europai Ido*, având ca autor pe domnul K S, prin care petentul consideră că i s-a adus atingere demnității pentru faptul că este de naționalitate română.

IV. Procedura de citare

4.1 Având în vedere prevederile art. 20, alin. 4, 5 și 6 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, au fost citați următorii:

- Petentul, prezent
- K S, absent;
- Europai Ido, absent, a trimis punct de vedere;

4.2 Procedura de citare legal îndeplinită la data de 20.03.2008 și 30.10.2008, la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

V. Susținerile părților

5.1 Petentul susține că prin articolul *Ce să sărbătorim ?*, publicat în săptămânalul *Europai Ido*, având ca autor pe domnul K S, i s-a adus atingere demnității pentru faptul că este de naționalitate română.

Susținerea redacției "Europai Ido" prin director al redacției S

5.2. Redacția săptămânalului *Europai Ido*, nu își asumă stilul și modul de exprimare al autorului încriminat. "Articolul a fost publicat, deoarece reflectă starea de spirit a unui segment al societății românești. Chiar dacă este deranjant pentru unii dintre noi, acești oameni, cetățeni ai acestei țări, trăiesc zi de zi o reală dramă a cetățeanului de categorie inferioară numai datorită faptului că sunt de naționalitate maghiară". Doamna S I, susține faptul că, într-unul din articolele citate, „autorul își exprimă îngrijorarea în legătură cu viitorul comunității din care face parte, pornind de la interesul din ce în ce mai scăzut al tinerilor față de cultura, tradițiile și istoria lor. Articolul este foarte amplu și suntem de părere că atât în România cât și oriunde în lume este absurd și tendențios de a vorbi de o discriminare a majorității de către minoritate.

VI. Motivele de fapt și de drept

6.1 În fapt, Colegiul Director reține că în petiția dedusă soluționării se invocă atingerea adusă demnității petentului, prin publicarea articolului menționat în petiție, ca fiind una discriminatorie.

6.2 În drept, Colegiul Director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-si găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă (vezi CEDH, 18 februarie 1991, Fredin c/Suede, parag.60, 23 iunie 1993, Hoffman c/Autriche,

parag.31, 28 septembrie 1995, Spadea et Scalabrino c/Italia, 22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

6.2.2. În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv. (vezi Sermide SpA v. Cassa Conguaglio Zuccherio and others, Cauza 106/83. 1984 ECR 4209, para 28; Koinopraxia Enoseon Georgikon Synetairismon Diacheir iseos Enchorion Proionton Syn PE (KYDEP) v. Council of the European Union and Commission of the European Communities, Cauza C-146/91, 1994 ECR I-4199; Cauza C-189/01 Jippes and others 2001 ECR I-5689, para 129; Cauza C-149/96 Portugal vs. Council 1999 ECR I-8395 oara.91)

6.2.3 Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicata, Colegiul Director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale articolului 2. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne gasi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

6.2.4 Potrivit dispozițiilor art.2 alin.3 din O.G. 137/2000, republicată, sunt discriminatorii prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin.1, față de alte persoane, în afara cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate și necesare.

6.2.5 Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate. (22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

6.2.6 În speță, Colegiul Director reține că la analizarea petiției și a probelor din dosar trebuie avute în vedere **art. 30** referitor la **Libertatea de exprimare alin. (1) și (6) din Constituția României republicată** care prevede că **“(1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile.**

(2) *Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.*"

6.2.7 În aceeași argumentație trebuie subliniat faptul că **Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice** - ratificat de România la 9.XII.1974 – prevede în **art. 19 paragraful 3.** că " *exercitarea drepturilor prevăzute la paragraful 2 al prezentului articol (dreptul la libertatea de exprimare) comportă îndatoriri și răspunderi speciale. În consecință, ea poate fi supusă anumitor limitări care trebuie însă stabilite în mod expres prin lege și care sunt necesare: a) respectării drepturilor sau reputației altora; b) apărării securității naționale, ordinii publice, sănătății sau moralității publice* ". Astfel, se poate concluziona faptul că dreptul la liberă exprimare nu este un drept absolut și că exercitarea lui trebuie realizată în anumite condiții, de altfel stabilite în considerare și pentru protejarea demnității persoanei.

6.2.8 În analiza petiției trebuie avut în vedere și faptul că în cadrul sistemului instituțional regional de protecție a drepturilor omului, **Convenția Europeană a Drepturilor Omului**, ratificată de România prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994, prevede în Art.10 că: "*orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare*" însă precizează în mod expres limitele acestui drept în aliniatul 2 al aceluiași articol: "*exercitarea acestor libertăți, (n.n. libertatea de exprimare, de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei) ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru ... protecția reputației sau a drepturilor altora.*"

Dintre toate drepturile și libertățile garantate de Convenție și de Protocoalele sale adiționale, **numai cu privire la libertatea de exprimare** art.10 parag.1 dispune că **exercitarea ei comportă îndatoriri și responsabilități.**

6.2.9 Curtea Europeană a Drepturilor Omului reafirmă prin jurisprudența sa că "*libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din cerințele prioritare ale progresului societății și împlinirilor personale. Sub rezerva paragrafului 2 al art.10, ea acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și pe acelea care ofensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis fără de care nu există, o societate democratică. (Hotărârea Curții Europene în cauza Oberschlick vs. Austria, parag. 57).*"

6.2.10 În acest sens, protecția presei este deosebit de importantă. **Deși presa nu trebuie să depășească, între alte limite, și pe aceea a protecției reputației și drepturilor altora**, este de datoria presei să transmită informații și idei cu privire la chestiunile de interes public. Obligației presei de a răspândi astfel de informații și idei se adaugă dreptul publicului de a le primi. Dacă ar fi altfel, presa nu ar fi în stare să joace roul vital de "câine de pază" (public watchdog) (Hotărârea Curții Europene în cauza Jersild vs. Danemarca).

6.2.11 Colegiul Director analizând aceste afirmații de fapt contextual, raportate la întreg, având în vedere circumstanțele petiției deduse soluționării, articolele publicate și punctele de vedere ale celor implicați, depuse la dosarul cauzei, Colegiul Director este de opinie că în speță se poate reține

circumstanțierea unui comportament manifestat prin publicarea articolului „Ce să sărbătorim?” semnat de K S , pe baza unor criterii, ce pot fi reținute sub incidența art. 2 alin.5 din O.G. nr. 137/2000, republicată. Colegiul Director, este de opinie că autorul a vizat în mod direct persoane aparținând comunității românești deși articolul în principiu vizează un subiect cu conotație politică însă, deși afirmațiile în cauză au fost contextualizate, au permis reținerea ideii că cetățenii români sunt blamați datorită unor caracteristici dobândite prin simplul considerent al nașterii. Din acest punct de vedere articolul induce ideea că românii sunt „români împuțiți, murdari, nespălați” în contextul unor evenimente istorice de care aceștia s-ar face vinovați. Caracterul public al contextului în care au fost făcute afirmațiile prin intermediul unui articol publicat într-un săptămânal de informare și considerentele reținute de Colegiul Director referitoare la situația particulară a persoanelor aparținând comunității românești, pot fi reținute în determinarea, sub aspectul efectului creat, a unui cadru cel puțin ostil ori ofensiv, în sensul art. 2 alin.5 din O.G. nr. 137/2000, republicată, prin care se aduce atingere dreptului la demnitate a persoanelor care fac parte din această comunitate.

6.2.12 În raport cu aceste considerente, având în vedere incidența dispozițiilor art. 2 alin.5 precum și în temeiul art. 26 din O.G. nr. 137/2000, republicată, Colegiul Director este de opinie că în cauză se impune sancționarea autorului articolului, dl. K S , cu avertisment.

Opinie separată Gheorghe Ioniță și Corina Nicoleta Comșa – Membrii Colegiul Director

6.2.13 Considerăm că faptele prezentate nu constituie fapte de discriminare deoarece jurnalistul are dreptul la libertate de exprimare ca orice alt cetățean, cu atât mai mult ca orice jurnalist. Limita libertății de exprimare se întinde până acolo unde aduce atingere unui alt drept, fie dreptul la demnitate personală, fie altul. Prin conținutul său, articolul nu instigă la ură rasială sau națională. Jurnalistul prezintă informații despre mișcare sionistă, informații care se constituie în opinia sa, inserând și citate din diferiți autori, traduceri și alte surse menționate ca atare.

6.2.14 Practica jurnalistică a autorului nu este un abuz în exercițiul libertății de exprimare pentru că nu prejudiciază demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine. Jurnalistul doar își asumă rolul de informare a opiniei publice, iar dacă articolul său a lezat imaginea unor persoane sau comunități, aceștia/acestea pot formula un drept la replică. Având în vedere specificul domeniului din care face parte articolul, apreciez că modalitatea de îndreptare a situației create este utilizarea dreptului la replică.

6.2.15 Jurnalistul își asumă rolul de informare și formare a opiniei publice, emițând niște păreri asupra subiectului.

6.2.16 Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului arată că “libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din cerințele prioritare ale progresului societății și împlinirilor personale. Sub rezerva pragrafului 2 al art.10, ea acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează,

șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului de deschidere fără de care nu există, o societate democratică. (Hotărârea Curții Europene în cauza Oberschlick vs. Austria, para. 57).

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu 5 voturi pentru și 2 voturi împotriva** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate în articolul „Ce să sărbătorim?” constituie acte de discriminare conform art. 2 alin.5, din Ordonanța de Guvern nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;

2. Sancționarea autorului dl. K S cu avertisment, potrivit art.2 alin.5 și art. 26 alin.1 din Ordonanța de Guvern nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

3. Clasarea dosarului;

3. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte;

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

COMȘA Corina Nicoleta – Membru

GERGELY Dezideriu – Membru

IONIȚĂ Gheorghe – Membru

NITĂ Dragoș Tiberiu – Membru

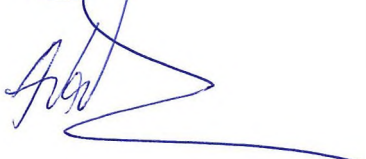
PANFILE Anamaria – Membru

TRUINEA Roxana Paula – Membru

VASILE Ana Monica – Membru

Data redactării: 19.01.2009

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

